

ЦИФРОВІ СИСТЕМИ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЗАКЛАДІВ

Комар Олена Миколаївна

*доктор медичних наук, професор,
професор кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я
Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова
м. Вінниця, Україна*

Тенденція до зростання когорти осіб, які потребують доступних і якісних реабілітаційних послуг диктує необхідність заміни традиційних «паперових» методів управління, які не здатні впоратися з таким потоком пацієнтів без втрати якості, на впровадження сучасних цифрових систем управління в мережі реабілітаційних закладів. Причиною цього є те, що останні мають складну логістику: один пацієнт протягом дня може відвідувати 4–6 різних процедур та занять. Без інтелектуальних цифрових систем планування виникають простої дорогого обладнання та кабінетів, або ж навпаки – черги та перевантаження персоналу. Використання цифрових інструментів дозволить оптимізувати робочий час фахівців, дозволяючи їм фокусуватися на пацієнті, а не на заповненні журналів, звітів, ІРП тощо.

Стрімкий розвиток та впровадження цифрових технологій в управлінську діяльність реабілітаційних закладів є однією з найважливіших умов створення ефективної, стійкої та пацієнтоцентричної системи охорони здоров'я [1, с. 2].

Здійснено аналіз провідних цифрових систем управління для керівників реабілітаційних центрів та мереж (табл. 1), які зараз домінують на глобальному ринку для вирішення процесних проблем «дефіциту ліжок» й, за допомогою яких відбувається масштабування діяльності без значних капітальних інвестицій у будівництво нових реабілітаційних корпусів.

Ефективність впровадження цифрових систем в управлінську діяльність реабілітаційних закладів можна виміряти за трьома складовими: клінічній (цифрові протоколи мінімізують ризик помилок у дозуванні вправ чи фізіотерапевтичних процедур), адміністративно-фінансовій (автоматичне «розумне» планування, аналітика, документообіг, фінансова прозорість) та клієнтоорієнтованій (доступ до розкладу, домашніх завдань, відеоінструкцій та чату з куратором підвищує мотивацію людини продовжувати заняття вдома).

Таблиця 1

Цифрові системи управління для керівників реабілітаційних центрів

Назва цифрових систем		Характеристика	Функції	Цінність в управлінні
Клас системи	Міжнар. абревіа-тура			
Спеціалізовані медичні інформаційні системи (MIC)	SaaS RIS/EHR	Це ядро управлінської діяльності. Сучасні інформаційні системи для реабілітації автоматизують операційне керування закладом: електронні картки, інтеграція протоколів МКФ та шкал (FIM, Barthel).	1. <i>Цифровізація протоколів МДРК</i>: система координує взаємодію фахівців МДРК: кожен бачить динаміку пацієнта в єдиному цифровому вікні, формуючи індивідуальну програму реабілітації. 2. <i>Автоматизація за МКФ</i>: система автоматично переводить клінічні метрики в управлінські звіти, показуючи, наскільки ефективно центр відновлює пацієнтів (буде графіки процесу) і куди розподіляються ресурси.	– стандартизація лікування/реабілітації, – прозора якість медичної/реабілітаційної допомоги, – автоматично складають графіки так, щоб кабінети та фахівці не перевантажувалися, а пацієнт не чекав у чергах
ВІ-платформи для управління ресурсами	Business Intelligence, Capacity Management Systems	Допомагають менеджменту оптимізувати активи. Інструмент контролю та планування. Автоматизує завантаження реабілітаційних залів, басейнів, ліжкового фонду та робототехніки	1. <i>Динамічне планування</i>: алгоритми ІІІ складають графіки занять так, щоб уникнути простою роботів (наприклад, <i>Lokomat</i> чи <i>Arteo</i>) та «вікон» у графіках терапевтів. 2. <i>Аналітика ефективності</i>: панелі керування (Dashboards) для менеджера відображають співвідношення «вартість курсу реабілітації – тривалість перебування на ліжку – приріст функціонального стану пацієнта».	– збільшення пропускної спроможності центру на 20-30% без розширення штату, – прогнозування завантаженості , – контроль ефективності лікування: можна порівняти середній термін відновлення пацієнтів у різних лікарів чи за різними методиками, щоб масштабувати найкращі практики

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5
Системи дистанційного менеджменту	Telerehabilitation & RPM	Автоматизує керування пацієнтами на амбулаторному у та домашньому етапах	1. Платформи віддаленого моніторингу пацієнтів: менеджер або завідувач відділення контролює через єдину панель сотні пацієнтів, які проходять домашній етап реабілітації. Дані з носіїв (трекерів, розумних гаджетів) стікаються в систему. 2. Контроль комплаєнсу (дотримання приписів): цифрова система сигналізує менеджеру, якщо пацієнт пропускає домашні тренування, що дозволяє вчасно скоригувати трек або залучити персонал для утримання клієнта.	– зниження відсотка повторних госпіталізацій, – додаткове джерело доходу
Системи Voice-to-Text	Voice-to-Text	перетворюють усне мовлення на набраний текст у реальному часі	– оперативне створення документів та звітів – ефективне проведення нарад та зустрічей (керівник бере активну участь в обговоренні не витрачаючи час на конспектування) – делегування та постановка завдань (надиктовування об'ємних голосових повідомлень у корпоративні месенджери) – оптимізація роботи з клієнтами та пацієнтами	забезпечують економію часу порівняно з ручним набором, фіксацію думок «на ходу» та підвищення загальної продуктивності

Висновки. На сьогодні процес цифровізації управління реабілітаційними закладами є життєво необхідним, дозволяючи перейти від інтуїтивного менеджменту до управління на основі точних даних, що забезпечує максимальну ефективність відновлення пацієнтів за раціонального використання ресурсів закладу та прозорості усіх процесів.

Література:

1. Гуржий П. Цифрові технології в управлінському процесі закладів охорони здоров'я. *Економіка та суспільство*. 2024. № 70. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-113> (дата звернення: 18.05.2026).